

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 448/08-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. mája 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť T., K., právne zastúpenej advokátom JUDr. M. V., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 porušil právo T., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietahov.

3. T. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 500 € (slovom tritisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. T. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 223,46 € (slovom dvestodvadsaťtri eur a štyridsaťšesť centov), ktoré je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokáta JUDr. M. V., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 448/08-10 z 27. novembra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť T., K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že: «(...) Dňa 17. 05. 1994 podala A. H., bytom K., Ľahanovská č. 32 ako žalobkyňa a spol. na Obvodnom súde Košice I proti sťažovateľovi T., K. ako žalovanému žalobu o odstránenie neoprávnenej stavby. (...) Neskôr žalobkyňa zmenou návrhu žiadala event. zriadiť vecné bremeno v prospech žalovaného za peňažnú náhradu. (...)

Čo sa týka samotnej podstaty vzniku zbytočných prietáhov v tomto konaní(...) sťažovateľ sa domnieva, že prietahy vznikli v dôsledku postupu okresného (predtým obvodného) súdu v tejto veci. Okresný súd vo veci v dlhšom časovom úseku, a to od 14. 06. 1995, kedy vykonal jednoduchý úkon vo veci, do uskutočnenia prvého pojednávania vo veci dňa 04. 10. 2000, t. j. takmer 5 rokov nevykonal žiaden úkon. Okresný súd v tomto období svojím postupom v konaní, teda svojou absolútnou nečinnosťou porušil základné

právo sťažovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. (...)

V ďalšom časovom období, t. j. od prvého pojednávania vo veci až do 28. 02. 2002, kedy sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie vo veci, bez toho, aby postupu súdu bránila zákonná prekážka, nebol realizovaný žiaden úkon vo veci takmer 1,5 roka. (...)

Obdobie nečinnosti a neefektívnej práce okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov považuje sťažovateľ za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedeným zbytočným prieťahom podľa názoru sťažovateľa nedošlo v dôsledku zložitosti veci alebo pričinením účastníkov konania, ale v dôsledku postupu okresného súdu.

Po právnej stránke podľa názoru sťažovateľa nie je vec právne zložitá, ako to už aj skonštatoval ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. II ÚS 200/05-19 zo dňa 15. 03. 2006 vo veci skutkovo a právne identickej - „(...) pretože výklad a používanie platnej právnej úpravy sú stabilizované v judikatúre vyšších súdov.“

Po skutkovej stránke vzhľadom k potrebe rozsiahlejšieho dokazovania (vypracovanie znaleckého posudku) možno vec považovať za fakticky zložitejšiu. (...)

Sťažovateľ sa domnieva, že konanie vedené pod sp. zn. 18 C 417/1994 na Okresnom súde Košice I prebieha neprimerane dlho, t. j. už 14 rokov, a to hlavne v dôsledku absolútnej nečinnosti súdu v dĺžke 5 rokov od vykonania jednoduchého úkonu v roku 1995 až do uskutočnenia pojednávania v roku 2000 a v dôsledku neefektívnej práce a ďalšej nečinnosti súdu až do roku 2003, čo možno už len na základe týchto skutočností považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. (...)

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ požaduje v dôsledku neukončeného, už 14 rokov trvajúceho súdneho konania (s výnimkou obdobia od 13. 09. 2002, kedy súd zastavil konanie proti sťažovateľovi až do 02. 03. 2004, kedy súd opätovne pripustil, aby do konania sťažovateľ pristúpil) a na základe neodôvodnených pretrvávajúcich prieťahov v predmetnom konaní (konkrétne do roku 2003) v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy SR a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 200.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Túto svoju žiadosť sťažovateľ odôvodňuje ujmou, ktorá mu vznikla v dôsledku

konania okresného súdu, ktorý svojim postupom mu vytvoril právnu neistotu a ani po 14 rokoch trvania súdneho sporu nie je zrejmý výsledok tohto súdneho konania. V medziobdobí sťažovateľ bol nútený z ekonomických dôvodov previesť predmetné stavby na žalovaného v 3. rade, hoci nevedel predpovedať výsledok súdneho sporu a vyhnúť sa tak prípadným sankciám zo strany kupujúceho za predpokladu vyhovenia žalobe. (...)»

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd náležom takto rozhodol:

„1. Základné právo T. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/1994 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/1994 konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. T. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk(...), ktorú mu je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. T. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 6.732,- Sk (za dva úkony právnej služby á 3.176,- Sk + 190,- Sk paušál), ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. M. V., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. A. M., listom z 20. januára 2009 sp. zn. 1SprV/282/08 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 27. januára 2009.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Žalobu o odstránenie neoprávnenej stavby, resp. alternatívne zriadenie vecného bremena podala na Obvodnom súde Košice I dňa 17. 5. 1994 podala A. H.

Sťažovateľ vystupuje v predmetnom konaní na procesnej strane žalovaného.

(...) Je pravdou, že od roku 1994 nebolo ešte vo veci meritórne rozhodnuté. Po právnej stránke vec nie je náročná. Je však náročná po stránke skutkovej.

V konaní vystupuje na strane žalobcov viacej subjektov, z ktorých v priebehu konania niekoľkí zomreli, a preto bolo potrebné čakať na výsledky dedičských konaní. Na objektívne zistenie skutkového stavu bolo potrebné nariadiť niekoľkokrát znalecké dokazovanie. Tieto skutočnosti a tiež zmeny v osobe zákonnej sudkyne značne prispeli k predĺženiu konania.

Od roku 2004 súd vo veci koná bez zbytočných prietáhov. Žiadame upustiť od ústneho pojednania sťažnosti, pretože od tohto pojednania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedol:

„(...) oznamujeme, že sme vzali na vedomie stanovisko predsedu Okresného súdu Košice I, z ktorého vyplýva opodstatnenosť ústavnej sťažnosti navrhovateľky.

Zároveň Vám oznamujeme, že na ústnom pojednaní veci netrváme.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 417/94:

Dňa 17. mája 1994 podala A. H. (ďalej len „navrhovateľka“) proti sťažovateľke na súčasnóm Okresnom súde Košice I žalobný návrh na odstránenie neoprávnenej stavby.

Dňa 20. apríla 1995 súd vyzval navrhovateľku, aby predložila listinné dôkazy, a požiadal sťažovateľku, aby sa vyjadrila k žalobe.

Dňa 3. mája 1995 sa sťažovateľka vyjadrila k predmetnej veci.

Dňa 8. mája 1995 navrhovateľka zaslala súdu požadované listinné dôkazy.

Dňa 17. mája 1995 súd požiadal archív O. K. (ďalej len „archív“) o zapožičanie vyvlastňovacieho spisu sp. zn. 5882/83/84.

Dňa 14. júna 1995 súd opätovne vyzval archív o zapožičanie spisu sp. zn. 5882/83/84.

Dňa 13. júla 1995 O. K. zaslal súdu požadovaný spisový materiál.

Dňa 10. októbra 1995 bol spis predložený do senátu 15 C z dôvodu spojenia veci s ďalšou vecou navrhovateľky.

Dňa 4. októbra 2000 bola vec vylúčená z konania sp. zn. 15 C 806/94 na samostatné konanie pod pôvodnú sp. zn. 18 C 417/1994.

Dňa 5. októbra 2000 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu upresnenia okruhu účastníkov. Súd uznesením č. k. 18 C 417/94-48 pripustil, aby do konania na strane odporcu pristúpil ďalší účastník – M. K.

Dňa 11. októbra 2000 Mgr. M. H. oznámil súdu, že dedičmi navrhovateľky sa stali A. M., M. B., F. H., M. H., C. Š., E. M., P. H. a R. H. Zároveň predložil súdu splnomocnenie dedičov na ich zastupovanie v napadnutom konaní.

Dňa 27. februára 2002 sťažovateľka splnomocnila na zastupovanie v predmetnej veci JUDr. M. V. V ten istý deň podala navrhovateľka súdu návrh na zriadenie vecného bremena k neoprávnenej stavbe.

Dňa 28. februára 2002 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. marec 2002.

Dňa 1. marca 2002 súd vyzval S. v K., aby oznámila, na ktorú adresu a akým spôsobom bol doručovaný starobný dôchodok pôvodnej navrhovateľke.

Dňa 4. marca 2002 súd vyzval O. Ť., aby oznámila údaje o pôvodnej navrhovateľke.

Dňa 7. marca 2002 M. K. sa písomne vyjadrilo k predmetnej veci.

Dňa 14. marca 2002 O. Ť. odpovedala súdu na výzvu.

Dňa 18. marca 2002 S. v K. odpovedala súdu na výzvu.

Dňa 21. marca 2002 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu vykonania znaleckého dokazovania.

Dňa 10. apríla 2002 súd uznesením č. k. 18 C 417/94-84 ustanovil vo veci znalca Ing. J. P.

Dňa 10. mája 2002 navrhovateľka zložila zálohu na znalecké dokazovanie.

Dňa 28. mája 2002 bol zaslaný znalcovi znalecký posudok č. 1/96.

Dňa 11. septembra 2002 súd vyzval znalca, aby mu predložil znalecký posudok.

Dňa 20. septembra 2002 znalec požiadal súd o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 5. decembra 2002 znalec oznámil súdu skutočnosti týkajúce sa predmetnej veci a označil, že vo vypracovaní posudku mu bránia rôzne okolnosti, hlavne odmietnutie súčinnosti zo strany K. ú. (ďalej len „k. ú.“).

Dňa 28. júla 2003 súd predvolal znalca Ing. J. P. na výsluch na 29. júl 2003 a vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 24. júla 2003 znalec Ing. Ján P. oznámil súdu aktuálne informácie o predmetnej veci a označil, že vo vypracovaní posudku mu bránia rôzne okolnosti, hlavne odmietnutie súčinnosti zo strany k. ú.

Dňa 25. júla 2003 súd vyzval k. ú., aby sa vyjadril k predmetnej veci.

Dňa 12. augusta 2003 bol súdu doručený znalecký posudok.

Dňa 14. augusta 2003 navrhovateľka zaplatila súdny poplatok.

Dňa 20. augusta 2003 k. ú. sa vyjadril k predmetnej veci.

Dňa 16. septembra 2003 súd nariadil termín pojednávania na 16. október 2003 a zaslal účastníkom konania znalecký posudok s výzvou, aby sa k nemu písomne vyjadrili.

Dňa 8. októbra 2003 sa M. K. vyjadrilo k predmetnej veci.

Dňa 15. októbra 2003 navrhovateľka podala návrh na zriadenie vecného bremena k neoprávnenej stavbe.

Dňa 16. októbra 2003 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu výsluchu JUDr. H. J.

Dňa 25. novembra 2003 navrhovateľka urobila podanie v predmetnej veci.

Dňa 26. novembra 2003 ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 209/03-24 rozhodol, že došlo k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní, a zároveň prikázal súdu konať vo veci.

Dňa 9. februára 2004 súd nariadil termín pojednávania na 2. marec 2004.

Dňa 1. marca 2004 M. K., ako aj navrhovateľka sa vyjadrili k predmetnej veci.

Dňa 2. marca 2004 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 4. máj 2004. Súd uznesením č. k. 18 C 417/94-169 opätovne pripustil, aby do konania na strane odporcu pristúpil ďalší účastník T.

Dňa 5. apríla 2004 sa navrhovateľka vyjadrila k predmetnej veci.

Dňa 13. apríla 2004 sťažovateľka predložila súdu listinné dôkazy.

Dňa 4. mája 2004 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito. Súd uznesením č. k. 18 C 417/94-186 pripustil, aby do konania na strane odporcu pristúpil ďalší účastník T. Š.

Dňa 11. novembra 2004 súd uznesením č. k. 15 C 289/94-150 vec vedenú pod sp. zn. 18 C 417/1994 spojil na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 15 C 289/94 pre účely znaleckého dokazovania.

Dňa 23. novembra 2004 súd vyzval k. ú. na oznámenie skutočností týkajúcich sa predmetnej veci.

Dňa 2. decembra 2004 k. ú. odpovedal na výzvu súdu.

Dňa 29. decembra 2005 bol súdu zaslaný znalecký posudok znalcom Ing. M. H.

Dňa 25. mája 2006 súd uznesením č. k. 15 C 289/94-261 ustanovil znalkyňu Ing. Ľ. L.

Dňa 3. októbra 2006 Ing. Ľ. L. zaslala súdu znalecký posudok.

Dňa 5. apríla 2007 súd nariadil vo veci termín pojednávania na 3. máj 2007.

Dňa 24. apríla 2007 navrhovateľka a M. K. sa vyjadrili k predmetnej veci.

Dňa 3. mája 2007 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 22. októbra 2007 súd vyzval znalca Ing. M. H., aby doplnil svoj znalecký posudok z 29. decembra 2005.

Dňa 22. novembra 2007 bol doplnený znalecký posudok Ing. M. H.

Dňa 12. februára 2008 sa navrhovateľka vyjadrila k predmetnej veci.

Dňa 16. mája 2008 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. jún 2008.

Dňa 18. júna 2008 súd nariadil termín pojednávania na 25. júl 2008.

Dňa 10. júla 2008 súd odročil nariadený termín pojednávania na 11. august 2008.

Dňa 11. augusta 2008 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu doplnenia dokazovania.

Dňa 30. septembra 2008 súd vyzval znalca Ing. M. H., aby sa vyjadril k predmetnej veci.

Dňa 1. októbra 2008 súd nariadil termín pojednávania na 16. október 2008.

Dňa 16. októbra 2008 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 4. november 2008. Na tento termín bol predvolaný aj znalec Ing. M. H.

Dňa 4. novembra 2008 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu doplnenia znaleckého dokazovania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 417/94 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej zložitosti veci. Ústavný súd však nepopiera, že rozhodovanie „o odstránenie neoprávnenej stavby, event. o zriadení vecného bremena“ v okolnostiach danej veci môže predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci najmä s ustálením skutkového stavu opakovaným znaleckým dokazovaním a najmä veľkým počtom (a meniacich sa) účastníkov konania, na túto skutočnosť nemohol neprihliadnuť pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne

zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že dosiaľ takmer 15-ročné trvanie preskúmaného konania (od podania návrhu 17. mája 1994) bez právoplatného rozhodnutia je už samo osebe neprimerané. Ústavný súd pritom konštatuje, že okresný súd bol v určitých obdobiach v posudzovanej veci opakovane krátkodobo, ale aj dlhodobo bez akýchkoľvek zákonných alebo iných ospravedlniteľných dôvodov nečinný, konkrétne napr. od 17. mája 1994 do 20. apríla 1995 (desať mesiacov), od 10. októbra 1995 do 4. októbra 2000 (päť rokov), od 11. októbra 2000 do 27. februára 2002 (šestnásť mesiacov) atď., a jeho postup nevykazoval vždy znaky plynulého a efektívneho konania (napr. pri vypracovaní prvého znaleckého posudku), jeho úkony nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v napadnutom konaní nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedeným zbytočným priet'ahom došlo síce aj v dôsledku faktickej zložitosti veci, ale predovšetkým v dôsledku postupu súdu, pritom ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk, teda 6 638,18 €. „*Túto svoju žiadosť(...) odôvodňuje ujmou, ktorá(...) vznikla v dôsledku konania okresného súdu, ktorý svojim postupom(...) vytvoril právnu neistotu a ani po 14 rokoch trvania súdneho sporu nie je zrejmý výsledok tohto súdneho konania.*“

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, najmä vzhľadom na celkovo neobyčajne dlhé trvanie napadnutého konania, ale aj s prihliadnutím na skutkovú zložitosť veci považuje za primerané v sume 3 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti z 23. júna 2008). Za dva úkony vykonané v roku 2008 patrí odmena v sume dvakrát po 105,42 € a režijný paušál dvakrát po 6,31 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovú sumu 223,46 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2009